



# NORGES HØYESTERETT

Den 8. april 2014 avsa Høyesterett dom i

**HR-2014-00739-A, (sak nr. 2013/2218), straffesak, anke over dom,**

A (advokat Anders Brosveet)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Arvid Malde)

## S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Matheson**: Saken gjelder straffutmåling ved narkotikaforbrytelse. Den reiser særlig spørsmål om straffenivå for det narkotiske stoffet parametoksymetamfetamin (PMMA), som er et amfetaminlignende stoff.
- (2) A ble den 27. september 2012 sammen med tre andre satt under tiltale av statsadvokatene i Rogaland for forbrytelse mot ulike alternativer under straffeloven § 162 om narkotikaforbrytelse. For A' vedkommende gjaldt tiltalen overtredelse av § 162 første og annet ledd, jf. femte ledd, der grunnlaget var beskrevet slik i post III:
  - "a)  
Forut for onsdag 28. september 2011 i -----veien -- i X, ervervet og/eller oppbevarte han ca. 5 kg para-metoksymetamfetamin (PMMA).
  - b)  
Sommeren 2011, i X og omegn, overleverte han ved flere anledninger totalt ca. 1100 gram amfetamin og/eller metamfetamin og para-metoksymetamfetamin (PMMA) til B."
- (3) Ved Stavanger tingretts dom 12. november 2012 ble A dømt i samsvar med tiltalebeslutningen til en straff av fengsel i 4 år.

- (4) A anket til lagmannsretten der lagretten fant ham skyldig etter tiltalens post III b, men frifant ham for post III a. Fagdommerne satte imidlertid den frifinnende kjennelsen til side, jf. straffeprosessloven § 376 a, og henviste dette tiltalepunktet til fornyet behandling i meddomsrett med nye dommere.
- (5) For den handlingen som A var funnet skyldig i, avsa Gulating lagmannsrett 22. mars 2013 dom med slik domsslutning:
- "2. A, f. 00.00.1981 dømmes for en overtredelse av straffeloven § 162 første ledd og annet ledd, jf. femte ledd, til en straff av fengsel i 2 – to – år og 10 – ti – måneder.**
- Han tilkommer et varetektsfradrag på 556 – femhundreogfemtiseks – dager."**
- (6) A anket til Høyesterett over lagmannsrettens saksbehandling; nærmere bestemt over domsgrunnene under straffutmålingen. Høyesteretts ankeutvalg traff 12. juni 2013 beslutning hvor anken ikke ble tillatt fremmet.
- (7) Etter fornyet behandling av tiltalens post III b avsa Gulating lagmannsrett 3. oktober 2013 dom med slik domsslutning:
- "A, f. 00.00.1981 dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd og annet ledd jf. femte ledd til en straff av fengsel i 4 – fire – år."**
- (8) Av premissene fremgår at straffeloven § 64 er anvendt ettersom det pådømte forholdet er begått forut for lagmannsrettens dom 22. mars 2013. Det heter at straffen da skal fastsettes under hensyntagen til §§ 62 og 63. Selv om det ikke uten videre fremgår av avgjørelsen, er det enighet om at lagmannsretten her har utmålt en tilleggsstraff, og ikke en fellesstraff med forholdet som ble pådømt 22. mars 2013.
- (9) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og straffutmålingen. Høyesteretts ankeutvalg har tillatt anken over straffutmålingen fremmet.
- (10) Den sakkyndige for lagmannsretten, overlege Merete Vevelstad ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, har også vært oppnevnt som sakkyndig for Høyesterett. Hennes tidligere erklæringer av 13. august 2012 og 20. mars 2013 er supplert av en tilleggserklæring avgitt 14. februar 2014. I fortsettelsen omtales disse som henholdsvis 2012-erklæringen, 2013-erklæringen og 2014-erklæringen. Overlege Vevelstad møtte for Høyesterett og avga forklaring.
- (11) *Jeg er kommet til at den samlede straffen bør settes ned.*
- (12) Om bakgrunnen for saken kan kort nevnes:
- (13) A' anke gjelder et forhold som er del av et større sakskompleks med flere tiltalte. Hovedmannen i komplekset, C, ble ved Gulating lagmannsretts dom 22. mars 2013 dømt til fengsel i 11 år for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd, jf. femte ledd. C kom fra Y til Norge i 1998 og opparbeidet en håndverksbedrift som med et varierende antall ansatte, drev fra leide lokaler i -----veien -- på Z i X. A ble engasjert til å transportere ansatte, verktøy og materiell med bedriftens varebil. Han bodde hjemme hos C i X. C ble etter hvert mistenkt av politiet for å drive narkotikavirksomhet.

Mistanken resulterte i en aksjon mot lokalene i -----veien -- der C ble pågrepet, og en større mengde narkotisk stoff ble beslaglagt.

- (14) I lagmannsrettens dom er A' straffbare forhold under tiltalens post III b oppsummert slik:

"Sammenfatningsvis når det gjelder handlingens objektive side, legger lagmannsretten til grunn at tiltalte har mottatt ca. 5 kilo PMMA på Æ i Ø og fraktet dette med bil til ----veien -- i X hvor han ankom med stoffet 22.9.2011. Her ble stoffet undersøkt av tiltalte og C og funnet å være av en annen kvalitet enn ønsket. Stoffet ble deretter oppbevart i ----veien -- til det ble beslaglagt av politiet 29.9.2011 og senere analysert til å være PMMA.

Når det gjelder den subjektive side, fremstår det for lagmannsretten som noe usikkert om tiltalte subjektivt hadde forsett med hensyn til at det stoffet han hadde i sin besittelse fra han overtok det i Æ i Ø til han hadde transportert det til X var PMMA eller om det var amfetamin eller metamfetamin. Lagmannsretten tar ikke standpunkt til dette, men finner det bevist at fra det øyeblikk tiltalte og C undersøkte stoffet etter at han kom tilbake og mens det ble oppbevart i -----veien -- frem til det ble beslaglagt, forsto at det dreide seg om PMMA. Både C og tiltalte hadde betydelig erfaring med amfetamin og metamfetamin og de hadde tidligere også vært i befatning med PMMA. Det er tilstrekkelig å vise til at tiltalte i lagrettesaken er dømt for slik tidligere befatning med PMMA.

Tiltalte er derfor skyldig i forsettlig oppbevaring av ca. 5 kilo PMMA i -----veien -- i X i tidsrommet 22.9-29.9.2011."

- (15) Som det fremgår, ble det meste av stoffet som A hadde hentet i Æ og oppbevarte i -----veien --, beslaglagt under politiaksjonen. Under ransakingen ble det også funnet annen narkotika enn det partiet nærværende sak gjelder. I henhold til den sakkyndiges 2012-erklæring utgjorde den aktuelle delen av beslaget til sammen 4402 gram stoffblanding der brorparten inneholdt mellom 12,9 og 15,7 prosent PMMA. En mindre del på 542 gram inneholdt 8,65 prosent PMMA. Lagmannsrettens dom mot C sammenholdt med tiltalens post I b, må forstås slik at han på beslagstidspunktet hadde solgt om lag 0,5 av de ca. 5 kiloene A tidligere hadde hentet i Æ.
- (16) Sakens hovedspørsmål er, som allerede nevnt, fastsettelse av straffnivået for befatning med PMMA. Stoffet kom den 12. november 2010 – etter en kort høringsfrist – inn på den såkalte narkotikalistens som nytt narkotisk stoff. Bakgrunnen for dette var at det over en kortere periode var rapportert seks dødsfall hos personer som hadde inntatt stoffet i blanding med metamfetamin/amfetamin. Antallet ble etter hvert alarmerende høyt. I følge overlege Vevelstads 2012-erklæring ble det mellom juli 2010 og mars 2012 registrert 26 slike dødsfall. I henhold til hennes 2014-erklæring er tallet nå steget til 29.
- (17) Om virkningene ved bruk av PMMA uttaler hun i 2012-erklæringen:

"PMMA (para-metoksy-met-amfetamin, også kalt 4-metoksy-met-amfetamin) er et amfetaminlignende stoff med effekter som ligner både amfetamin/metamfetamin og såkalt 'ecstasy'. PMMA har både sentralstimulerende, generelt stimulerende og hallusinogene virkninger. PMMA er imidlertid ansett som et langt giftigere rusmiddel enn vanlig amfetamin og ecstasy, og PMMA har ingen medisinsk anvendelse verken i Norge eller i andre land. Stoffet selges kun på det ulovlige markedet, og markedsføres da gjerne som om det er amfetamin eller ecstasy. Brukerne tror altså gjerne at de kjøper de sistnevnte stoffer. I norske PMMA-beslag har stoffet gjerne inneholdt en blanding av PMMA og amfetamin/metamfetamin, mens i andre land har man også sett PMMA blandet med MDMA. MDMA er et av de vanligste 'ecstasy'-stoffer.

...

Inntak av PMMA kan føre til mentale så vel som kroppslige virkninger. I lave doser kan rusen utebli eller det kan inntre en lett rus preget av økt velvære og hallusinasjoner (sansforvrengning). Samtidig inntre gjerne hjertebank, raskere puls og varmekfølelse. Ved inntak av større doser eller ved flere gjentatte inntak inntre en rekke ubehagelige kroppslige effekter som intens uro, rastløshet, forvirring, synsforstyrrelser og ufrivillige rykninger i muskulatur. Man får rask puls, og pustefrekvens og blodtrykk øker. Videre er svetting vanlig, fordi kroppstemperaturen øker. Temperaturen kan komme opp mot 42-46 grader Celsius. Slik ekstrem overoppheting innebærer betydelig helserisiko, selv ved sykehusbehandling, med risiko for livstruende komplikasjoner som kramper, pustevansker, hjertestans og svikt i nyrer og andre organer. Det er velkjent at farligheten av høy kroppstemperatur øker når brukeren oppholder seg i varme omgivelser og er fysisk aktiv (eksempelvis dansing). Stressende omgivelser og mangelfullt væskeinntak øker også farligheten av PMMA. Videre vil forvirring, uro, rastløshet og eventuelle hallusinasjoner både kunne føre til ulykker og forverre overoppheting.

PMMA har svakere rusvirkninger enn amfetamin og 'ecstasy', og det tar lengre tid før stoffet når frem til hjernen slik at den ønskede ruseffekten inntreffer. Når brukere kjenner virkninger som hjertebank mens det forventede 'kick' uteblir, kan dette føre til flere gjentatte PMMA-inntak eller at man tar en større dose for å oppnå den ønskede rusvirkning. Større doser av PMMA vil øke risiko for overdose og potensielt alvorlig forgiftning."

- (18) Videre uttaler den sakkyndige følgende om dødsfallsrisikoen ved bruk av PMMA:

"PMMA anses for å være betydelig mer giftig enn MDMA, og er i misbrukermiljøet kjent under slangnavn som 'Death'. Det er liten forskjell mellom doser som gir ruseffekt og dødelige dose. Det finnes derfor ingen absolutt grense for hva som er en helseskadelig dose. Helseskader kan hos enkelte individer oppstå allerede ved bruk av vanlige rusdoser PMMA, og det foreligger flere rapporter om dødsfall etter slike inntak. ...

Generelt anser man likevel at sannsynligheten for alvorlige helseskader øker ved inntak fra rundt 150 mg PMMA og oppover. Doser i området 400-500 mg PMMA har blitt karakterisert som ekstremt giftige og mulig dødelige. Med utgangspunkt i målte PMMA-konsentrasjoner ved forgiftninger og dødsfall, anses blodkonsentrasjoner over 3 mikromol per liter som dødelige.

Alvorlig PMMA-forgiftning arter seg som en ekstrem stressrespons i kropp og hjerne. Helseskadelige og potensielt helseskadelige effekter er først og fremst virkninger på hjerte, blodsirkulasjon, hjerne og kroppstemperatur, med ledsagende komplikasjoner. PMMA omdannes i kroppen i noen grad til PMA (para-metoksy-amfetamin) som har samme ruseffekter og helseskadelige effekter som PMMA. Virkninger i hjerte-/kar-systemet opptrer allerede ved lave doser og blir mer fremtredende ved høye doser som ved 150 mg og oppover. Blant disse effekter er rask puls og økt blodtrykk, som kan føre til livstruende rytmeforstyrrelser i hjertet, hjerteinfarkt, hjerneslag og akutt hjertestans. Ekstremt forhøyet kroppstemperatur fører raskt til progressiv svikt i indre organer og koma. Tilstandene har svært høy dødelighet selv ved intensivmedisinsk behandling på sykehus."

- (19) Vevelstad har i 2014-erklæringen – som jeg senere kommer tilbake til – fastholdt det jeg har referert fra 2012-erklæringen.
- (20) Jeg går så over til den strafferettslige bedømmelsen av befatning med stoffet PMMA.
- (21) Vår sak gjelder forsettlig oppbevaring av PMMA. For befatning med dette stoffet finnes ingen veiledende høyesterettspraksis med hensyn til straffenivå. Ved bedømmelsen tar jeg

utgangspunkt i Rt. 2012 side 1316 avsnitt 16 der førstvoterende uttaler følgende om etableringen av straffnivå for nye stoffer:

**"Etableringen av et nivå for nye stoffer må først og fremst skje ut fra farlighetsgraden, jf. Rt. 2002 side 599 og Rt. 2007 side 961 avsnitt 33. I så måte er det vanlig å se hen til nivået for andre stoffer. Slike sammenligninger må etter mitt syn ta utgangspunkt i etablert kunnskap om styrke og om normal konsentrasjon, omregnet til sammenlignbare rusdoser, jf. Rt. 2009 side 279 avsnitt 18 og HR-2012-1340-A avsnitt 29. ... Mange usikkerhetsfaktorer gjør seg imidlertid gjeldende, og formålet er da heller ikke å komme frem til noen matematisk fasit. Sammenligninger mellom stoffer må gjennomføres og benyttes med realisme og nøkternhet, jf. Rt. 2002 side 599 og Rt. 2010 side 1391 avsnitt 12. De må dessuten foretas i lys av at straffutmålingen ved narkotikaforbrytelser skal avspeile faren ved bruk, jf. Rt. 2008 side 1373 avsnitt 10. Straffenivået for det enkelte stoff må derfor fange opp dette stoffets særlige virkninger og skadepotensiale."**

- (22) Som det fremgår, er sammenligningen med andre stoffer ikke mer enn et utgangspunkt for fastsettelsen av straffnivået. Det er særlig grunn til å merke seg at formålet ikke er å komme frem til noen "matematisk fasit", at nivået må speile faren ved bruk og at det nye stoffets "særlige virkninger og skadepotensiale" må fanges opp.
- (23) Den sakkyndige har i 2012-erklæringen punkt 4.2 angitt at PMMA anses for å være mindre potent enn stoffer som amfetamin og MDMA (ecstasy), men at de to sistnevnte stoffene likevel anses for å være de mest aktuelle å sammenligne med. Hun har i erklæringen derfor foretatt en omregning til mengde amfetamin. I 2013-erklæringen har hun foretatt en tilsvarende omregning, men da med særlig tanke på ruspotensial svarende til amfetamin rusdose på 50 mg. En rusdose tilsvarer rusvirkningen ved én promille alkohol hos en ikke tilvendt person. Med utgangspunkt i rusdoser PMMA på henholdsvis 50 mg og 100 mg svarer den beslaglagte mengden etter omregningen til henholdsvis 579,4 og 289,8 gram ren amfetamin og henholdsvis 1931 og 966 gram amfetamin av 30 prosent styrke.
- (24) Omregningen er basert på rusvirkningen alene. Fastsettelsen av straffnivå beror imidlertid på en bredere vurdering av stoffblandingens rus- og skadevirkninger. Omregningen tjener i så måte ikke noe annet formål enn å være et utgangspunkt for tanken. Rusvirkningen – som den sakkyndige har angitt som svakere enn ved bruk av amfetamin – kan ved fastsettelsen av straffnivået dermed ikke tillegges for stor vekt og på den måten svekke den betydningen stoffets skadevirkninger måtte ha i så henseende.
- (25) Skadevirkningene ved PMMA fremgår tydelig av det jeg har referert fra den sakkyndiges 2012-erklæring. I 2014-erklæringen for Høyesterett har hun oppsummert disse slik:

**"Med utgangspunkt i den foreliggende fagkunnskap kan det kort oppsummeres at PMMA anses for å ha langsamt inntredende rusvirkning, lite attraktive virkninger og være forbundet med betydelig større risiko for ubehagelige forgiftningssymptomer, forgiftning og død enn hva tilfellet er med MDMA (klassisk ecstasy) og amfetamin. Svake rusvirkninger kan forlede brukere til å innta flere rusdoser. Det er liten avstand mellom rusgivende dose og doser som kan gi alvorlig forgiftning og død (1,5-3 rusdoser eller mer). Alvorlig PMMA-forgiftning krever sykehusbehandling, og det finnes ikke motgift."**

- (26) Den svakere rusvirkningen kan etter dette – slik jeg ser det – ikke forsvare at PMMA ved totalvurderingen bedømmes mildere enn amfetamin. Heller ikke fraværet av vanedannende effekt kan begrunne et slikt resultat. Grunnen til at en misbruker etter å ha

inntatt PMMA neppe oppsøker stoffet igjen, er de sterke bivirkningene. Dette utgangspunktet gjør at den overhengende helsefaren og dødsrisikoen som er knyttet til bruk av PMMA, overskygger den betydningen fraværet av vanedannende egenskaper ellers måtte ha.

- (27) Det straffnivået som er etablert for befatning med amfetamin bør etter dette danne et gulv for hvilket nivå som skal gjelde for befatning med PMMA. De påviste skadevirkningene gjør imidlertid at det er nærliggende å spørre om det er grunner til at befatning med dette stoffet må vurderes strengere enn befatning med amfetamin.
- (28) Etter mitt syn må spørsmålet besvares bekreftende. Jeg legger her stor vekt på at Høyesterett i sammenligninger med amfetamin vedvarende har begrunnet et økt straffnivå for et stoff som ecstasy – som på mange måter er beslektet med PMMA – med dette stoffets alvorlige medisinske skadevirkninger. Om ecstasy uttaler førstvoterende i Rt. 1996 side 170:

**"Når straffutmålingsnivået for befatning med ecstasy skal fastlegges, finner jeg det naturlig å foreta en sammenligning med amfetamin. Selv om risikoen for å utvikle avhengighet er lavere ved bruk av ecstasy enn ved amfetamin, bør den større faren for hallusinasjoner og alvorlige medisinske skadevirkninger gjenspeiles i straffnivået. Etter mitt syn leder dette til at befatning med ecstasy i alminnelighet bør vurderes som alvorligere enn befatning med en tilsvarende mengde amfetamin målt i brukerdoser, og at straffutmålingsnivået bør ligge noe høyere.**

**Særlig er det grunn til å reagere strengt på spredning av ecstasy. Stoffet tilbys i tablettform. Dette kan medføre mindre motforestillinger mot å bruke dette stoffet enn andre narkotiske stoffer. Ecstasy tilbys i ungdomsmiljøer hvor brukerne gjerne ikke har hatt befatning med narkotika tidligere. Det er derfor meget viktig å søke å motvirke utbredelse av dette farlige stoffet."**

- (29) Tilsvarende synspunkter er videreført i Rt. 1999 side 1196 og Rt. 2000 side 3. I Rt. 2009 side 1394 avsnitt 31–32 gir en enstemmig Høyesterett sin tilslutning til den sakyndiges antydning av at faregraden reflekteres gjennom et forholdstall på 2:1 og da slik at 100 mg MDMA (ecstasy) likestilles med 200 mg amfetamin. Om koblingen av straffnivået mot amfetamin uttaler førstvoterende i avsnitt 36:

**"I praksis er det ved straffutmålingen i ecstasysaker sett hen til straffnivået i saker vedrørende amfetamin. Når det nå foreligger noen avgjørelser vedrørende ecstasy, vil disse sakene gi det naturlige utgangspunkt for straffutmålingen i fremtidige saker. Men samtidig vil det også kunne søkes veiledning i den omregningsfaktoren som jeg har behandlet foran."**

- (30) Risikoen knyttet til ecstasy synes konkret å ha begrunnet en omregningsfaktor på 2:1 og da slik at straffnivået fastsettes ut fra et kvantum amfetamin som er dobbelt så stort som den aktuelle stoffmengden. Et slikt skjerpet straffnivå som denne omregningsfaktoren gjenspeiler, må i enda større grad gjelde for PMMA.
- (31) Et sentralt spørsmål i vår sak vil imidlertid være hvilken vekt stoffets renhetsgrad skal ha ved straffutmålingen. Dette må avgjøres før man kan faktorisere den aktuelle stoffmengden til en mengde amfetamin som skal reflektere det narkotiske stoffets alvorlighetsgrad.

- (32) Brorparten av partiet hadde som nevnt en renhetsgrad mellom 12,9 og 15,7 prosent, mens et parti på 542 gram hadde en renhetsgrad på 8,65 prosent. Høyesterett har i Rt. 2008 side 1373 avsnitt 13 gitt uttrykk for at "det er lite aktuelt å foreta korreksjoner av nevneverdig omfang, med mindre man kommer under 20 %". Renhetsgraden i vår sak ligger klart under et slikt nivå. Dette skulle tilsi at den stoffmengde som skal danne utgangspunkt for straffutmålingen før faktoriseringen, bør korrigeres for et normalstyrkenivå. Selv om vi i følge den sakkyndiges forklaring for Høyesterett står overfor et stoff som i det illegale markedet har en svært varierende styrkegrad, og derfor neppe har noen normalstyrke, er det vanskelig å komme forbi at styrkegraden i vår sak er lav. Det må derfor foretas en omregning til et normalstyrkenivå for amfetamin.
- (33) Etter den sakkyndiges omregning tilsvarer beslaglagt mengde PMMA 1,9 kilo amfetamin av 30 prosent styrke når beslaget beregnes ut fra rusdoser på 50 mg. Jeg legger dette til grunn.
- (34) Ut fra den faktorisering jeg tidligere har antydnet av forholdet mellom PMMA og amfetamin, innebærer dette at det ved utmålingen tas utgangspunkt i straff for befatning med 3,8 kilo amfetamin av normal styrke.
- (35) I Rt. 2010 side 287 ble det uttalt at straffen for en kurér for innførsel av 3005 gram kokain vil være 4 år. Kokain straffes i det øvre sjikt av amfetaminsakene, jf. Rt. 1996 side 1726. Etter min oppfatning bør straffen for A' oppbevaring av PMMA etter dette i utgangspunktet settes til fengsel i 4 år og 6 måneder.
- (36) Jeg går så over til spørsmålet om det ved den konkrete straffutmålingen skal foretas en samlet vurdering av det forholdet som nå pådømmes og den straff som er utmålt ved lagmannsrettens dom 22. mars 2013. A ble da, som allerede nevnt, dømt til fengsel i 2 år og 10 måneder for overlevering av 1,1 kilo narkotisk stoff.
- (37) Det er enighet om at den straff lagmannsretten har utmålt i den påankede dommen under henvisning til straffeloven § 64, er en tilleggsstraff til lagmannsrettens dom 22. mars 2013. Det er imidlertid vanskelig å se at straffeloven § 62 er gitt noen reell virkning ved utmålingen.
- (38) Høyesterett har i Rt. 2013 side 188 avsnitt 10 slått fast at straffeloven § 64 om etterskuddsdom gjelder atskilte saker, og ikke får anvendelse der det ankes over deler av én og samme sak. Avgjørelsen knytter seg til en situasjon der tiltalte dels var dømt, dels frifunnet i tingretten. Det var anket over de frifinnende delene, og tiltalte ble dømt i lagmannsretten på et av disse punktene. Høyesterett uttalte at det var riktig av lagmannsretten ikke å avsi etterskuddsdom begrenset til det forholdet som var pådømt i lagmannsretten, men å utmåle en samlet straff for alle forholdene tiltalte til slutt var funnet skyldig i.
- (39) Den prosessuelle situasjonen i vår sak har flere likhetspunkter med Rt. 2013 side 188. I vårt tilfelle er handlingene etter å ha vært forenet og pådømt i én og samme sak etter straffeprosessloven § 13, blitt splittet opp og pådømt etter hverandre på grunn av lagmannsrettens tilsidesettelse av en frifinnende kjennelse etter straffeprosessloven § 376 a. Vi står derfor også her overfor en del av én og samme sak som ble pådømt i tingretten og opprinnelig fremmet som én sak for lagmannsretten.

- (40) For spørsmålet om fellesstraff er det likevel av underordnet betydning om straffeloven § 64 kommer til anvendelse eller ikke. Det følger av Rt. 2009 side 252 avsnitt 21 at dommer og realitetskjennelser i straffesaker ikke har partiell rettskraft. Dette prinsippet må også gjelde i vårt tilfelle der straffesaken mot A ikke er rettskraftig avgjort, ettersom deler av den fortsatt er til behandling for Høyesterett. Vi står derfor overfor en situasjon der det etter straffeloven § 62 skal anvendes en felles frihetsstraff. Et slikt utgangspunkt gjør at Høyesterett må kunne ta stilling til hvilken straff som det først pådømte forholdet kvalifiserer til isolert sett. Dette vil nødvendigvis innebære en overprøving av lagmannsrettens straffutmåling også i den første dommen.
- (41) Ved utmålingen i den første 2013-dommen ble det lagt til grunn at forsettet bare omfattet amfetamin. Det er hverken i tingrettens eller lagmannsrettens dom opplysninger om hvilken styrke det overleverte stoffet hadde. Av premissene for så vidt gjelder Cs forhold fremgår imidlertid at han disponerte partier med renhetsgrad varierende fra 20–25 prosent og opp mot 50 prosent. B – som var den A leverte narkotikaen til – mottok kvanta fra disse partiene. Jeg legger derfor i lys av dette og av at spørsmålet om betydningen av styrkegrad ikke er blitt reist, til grunn at det var tale om stoff av normal styrke.
- (42) Straffen for befatning med 1,5 kilo amfetamin ble i Rt. 2007 side 330 satt til fengsel 2 år og 10 måneder. Domfelte synes i 2007-avgjørelsen å ha hatt en langt mer sentral rolle enn i vår sak, som ligner mer på et kurér-oppdrag. Stoffmengden av sammenlignbar styrkegrad er dessuten noe større. Jeg antar etter dette at det for levering av 1,1 kilo amfetamin slik som i vår sak, må tas utgangspunkt i en straff av fengsel i 2 år og 3 måneder eller 2 år og 6 måneder.
- (43) Det er tale om atskilte handlinger; henholdsvis levering og oppbevaring av ulike partier. Det er dessuten betydelig avstand i tid mellom handlingene. Oppbevaringen av stoffet som ble hentet i Æ, bærer derfor ikke preg av fortsatt forbrytelse.
- (44) Forholdene pådømt i den første dommen må etter dette gi et betydelig påslag i den fellesstraff som nå skal utmåles med utgangspunkt i straffastsettelsen for oppbevaringen av om lag 5 kilo PMMA. Lovens forutsetning er imidlertid at fellesstraffen som regel skal bli mindre enn summen av de straffer som isolert sett ville blitt utmålt for de enkelte forbrytelser. Dette er også det vanlige i praksis. Jeg er etter dette kommet til at fellesstraffen passende kan settes til fengsel i 5 år og 6 måneder.
- (45) Forsvarer har anført at det ved straffastsettelsen må ses hen til straffenivået for de medtiltalte. Hvilken straff andre impliserte i det samme sakskomplekset har fått ved rettskraftige dommer i underinstansene, kan imidlertid ikke tillegges vekt, jf. Rt. 2001 side 1408 med videre henvisninger.
- (46) Avslutningsvis bør nevnes at Gulating lagmannsrett i begrunnelsen for straffutmålingen i begge de to foregående dommene, har trukket inn omstendigheter som for meg fremstår som at man mener A har medvirket til de forhold C er domfelt for. Dette er imidlertid forhold som ligger utenfor tiltalen og som den utmålte straff ikke kunne begrunnes med.
- (47) Jeg stemmer for denne

D O M :



I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen fastsettes til fengsel i 5 – fem – år og 6 – seks – måneder som fellesstraff med Gulating lagmannsretts dom av 22. mars 2013.

- (48) Dommer **Stabel:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (49) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (50) Dommer **Bergsjø:** Likeså.
- (51) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (52) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen fastsettes til fengsel i 5 – fem – år og 6 – seks – måneder som fellesstraff med Gulating lagmannsretts dom av 22. mars 2013.

Riktig utskrift bekreftes: